

NoSQL baze podataka

Predavanje 7: Kolonski orijentisane baze podataka, Apache Cassandra, Modelovanje

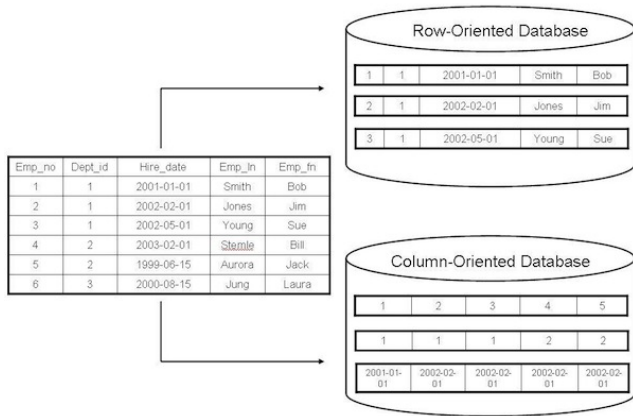

Univerzitet u Novom Sadu
Fakultet Tehničkih Nauka

Uvod

- ▶ Podaci u relacionim bazama podataka su organizovani po vrstama tabele (n-torkama)
- ▶ Podaci koji se odnose na isti entitet se nalaze rasporedjeni u jednoj vrsti, odnosno redu tabele.
- ▶ Kod kolonski orijentisanih baza podataka podaci koji se odnose na isti entitet su organizovanu u kolone

Orijentacija podatka po kolonama i redovima

(<http://download.nust.na/pub6/mysql/tech-resources/articles/mysql-based-column-database.html>)

Implikacije

- ▶ Ova promena u dizajnu ima nekoliko implikacija, na primer:
  - ▶ Agregacija podataka je jednostavnija.
  - ▶ Može se vršiti samo za one redove za koje je potrebno.
  - ▶ Svaki red može sadržati različit broj kolona ili ne mora uopšte sadržati kolonu.
  - ▶ Na ovakav način se takodje štedi prostor na disku jer nema null vrednosti
  - ▶ Kolonski orijentisane baze podataka su optimalnim rešenjem za pretraživanje velikih skupova podataka.
  - ▶ Kompresija podatka je znatno bolja i efikasnija

- ▶ Ne zahtevaju kompletnu šemu baze podataka
  - ▶ Samo unapred definisane familije kolona
  - ▶ Kolone unutar familije ne moraju biti unapred definisane
- ▶ Visoke performanse prilikom vršenja upita.
  - ▶ Pogodne za OLAP
- ▶ Sporiji upis podataka
  - ▶ Nisu pogodne za OLTP

OLTP vs OLAP

	OLTP	Data Warehouse
Purpose	Run day-to-day operations	Information retrieval and analysis
Structure	RDBMS	RDBMS
Data Model	Normalised	Multi-dimensional
Access	SQL	SQL plus data analysis extensions
Type of Data	Data that runs the business	Data that analyses the business
Condition of Data	Changing, incomplete	Historical, descriptive

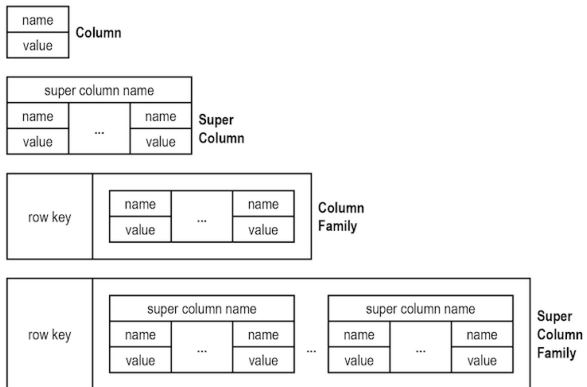
(https://www.researchgate.net/publication/319852408_Concepts_and_Fundamentals_of_Data_Warehousing_and_OLAP)

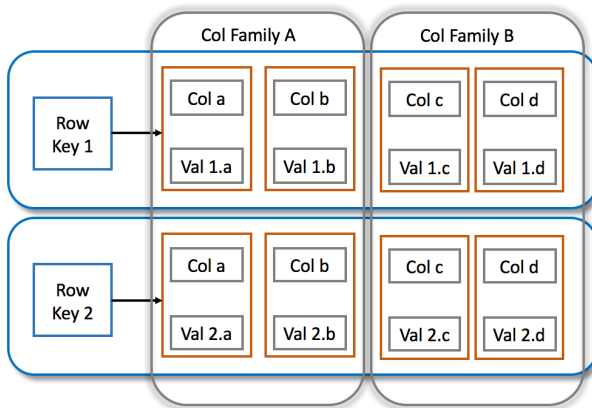
- ▶ Analizirali smo baze podataka tipa Ključ-Vrednost koje su jednostavne hash tabele, gde se:
  - ▶ Svi pristupi podacima vrše preko primarnog ključa i objekat se vraća kao rezultat
- ▶ Kolonski-Orijentisanie baza podataka su motivisane potrebom za modelom koji je nešto više od objekat-vrednost.
- ▶ Kolonski orijantisane baze podataka su zapravo podskup ključ-vrednost skladišta podataka
- ▶ Za operacije pronalaženja podataka koriste skup ključeva.

Ideja

- ▶ Podaci se grupišu u familije kolona i podacima se pristupa iteracijom kroz familiju kolona.
- ▶ Ovakva fleksibilnost omogućava izvršavanje kompleksnih upita i analizu složenih podataka.
- ▶ Apache Casandra npr. pripada grupi baza podataka orijentisanih ka kolonama
  - ▶ Inicijalno implementirana za potrebe Facebook društvene mreže u cilju pretraživanja Inbox-a
  - ▶ Koristi se u distribuiranim sistemima i predstavlja visoko skalabilan sistem
  - ▶ Akcenat na dostupnosti, koristi peer-to-peer arhitekturu
  - ▶ Ne poseduje master

(<https://www.dataversity.net/wide-column-database/>)

Predstavnici

- ▶ Google BigTable
- ▶ Amazon Redshift
- ▶ Microsoft Azure Table Storage
- ▶ HBase
- ▶ Cassandra
- ▶ Vertica

Kombinacija redova i kolona

- ▶ Google BigQuery
- ▶ Apache Drill
- ▶ Datalake
- ▶ Apache parquet – nije baza, ali je format sa kojim manje više svi koriste

- ▶ Nefunkcionalni čvorovi mogu se zameniti bez vremenskih zastoja jer ne postoji Single point of failure – pojedinačna tačka zastoja.
- ▶ Svi čvorovi su simetrični što znači da ne postoji glavni čvor i svaki čvor ima punu funkcionalnost sistema za upravljanje bazom podataka.
- ▶ Bazira se na BASE principima i primarni cilj je obezbediti raspoloživost podataka u odnosu na konzistentnost.
- ▶ Koristi Gossip mehanizam
- ▶ Koristi Consistent Hashing mehanizam
- ▶ Anti-entropy mehanizam za popravke – naredni put
- ▶ Upiti po čvorovima – naredni put

Model

- ▶ Model podataka zasniva se na principu ključ – vrednost.
- ▶ Osnovna kolekcija u bazi je katalog koji se sastoji od elemenata prostog ili složenog tipa.
- ▶ Prosti tipovi mogu biti informacije o studentu.
- ▶ Složeni tipovi mogu se opisati kao složeni atribut .
- ▶ Vrednostima se pristupa pomoću jedinstvenog identifikatora.
- ▶ Familija kolona objedinjuje slične podatke.
- ▶ Ovakav način organizacije je približan tabelama u relacionoj bazi

Cassandra vs Relacioni model

- ▶ Kod relacionih baza postoji ograničenje da naziv tabele mora biti niz karaktera.
- ▶ Medjutim, Cassandra elimiše to ograničenje pa ključevi i imena kolona mogu biti niz karaktera, celobrojna vrednost ili drugi niz bajtova.
- ▶ Rezultat nepostojanja takvog ograničenja omogućava da kolone mogu da sadrže bitan podatak i u samom ključu.
- ▶ Ukoliko za kolonu ne postoji podatak (za razliku od relacionih baza gde se u ovom slučaju piše Null vrednost) ovde se jednostavno izostavlja podatak.

Proširenje

- ▶ Opciono, kolona može imati datum isteka poznat kao TTL(engl.Time To Live).
- ▶ Prilikom unosa podataka može se definisati vrednost TTL – a za odredjenu kolonu.
- ▶ Takve kolone su označene kao obrisane posle isteka definisanog vremenskog trenutka i automatski se uništavaju prilikom redovnog procesa održavanja baze podataka – kompakcije
- ▶ Kolone, pored para ključ – vrednost sadrže i Timestamp obeležje koje se koristi za čuvanje podataka o poslednjoj izmeni.
- ▶ Važno je napomenuti da ne postoji mogućnost izvršavanja upita po Timestamp obeležju jer se ova vrednost koristi za rešavanje konflikata na serverskoj strani.

Podela podataka

- ▶ Cassandra automatski vrši podelu podataka na svim čvorovima koji pripadaju klasteru baze podataka.
- ▶ Takođe, postoji mogućnost izbora podataka koji će biti replicirani i broj kopija tih podataka koje će biti kreirane.
- ▶ Klaster predstavlja omotač celokupnog sistema baza podataka.
- ▶ Koristi *sharding* mehanizam
- ▶ Cassandra baza podataka formira klastere u obliku prstena (engl. ring).
- ▶ Svaka aplikacija poseduje prostor ključeva koje koristi za svoj rad (engl. keyspace).

- ▶ Svaki prostor ključeva poseduje svoje ime i skup atributa i to:
  - ▶ Replication factor – predstavlja broj čvorova koji će biti kopije svakog reda podataka u bazi. Na primer, ukoliko je replikacioni faktor podešen na 5 onda će se čvor replicirati 5 puta u prstenu.
  - ▶ Replica Placement Strategy – definiše način na koji će se vršiti rasporedjivanje unutar prstena. Postojeće mogućnosti su: Simple Strategy, Old Network Topology Strategy, Network Topology Strategy.
  - ▶ Column families – predstavlja kontejner za familije kolona (kod relacionih baza, predstavlja kontejner za tabele).

Skup kolona – familije kolona

- ▶ Familije kolona koje se srecú u praksi:
  - ▶ statičke
  - ▶ dinamičke
- ▶ Statičke familije kolona koriste ograničeni skup kolona i slične su tabelama u relacionoj bazi podataka.
- ▶ Svaki red podataka imaće isti ili različiti skup kolona ali ne postoji ograničenje da sve kolone moraju imati vrednost.
- ▶ Dinamičke familije kolona omogućuju da pojedine kolone sadrže ključeve drugih redova čime se postiže efikasniji način za rukovanje podacima.

Analogija

Relational Model	Cassandra Model
Database	Keyspace
Table	Column Family (CF)
Primary key	Row key
Column name	Column name/key
Column value	Column value

(https://teddyma.gitbooks.io/learncassandra/content/model/internal_data_structure.html)

- ▶ Cassandra nije relaiciona baza!
- ▶ Skladišti podatke u denormalizovanom obliku
- ▶ Stoga prvo je potrebno da razmislimo o aplikaciji ne podacima!
- ▶ MORATE POZNAVATI VAŠE UPITE!!!!
- ▶ Prvo razmisliti o upitima koji će biti izvršavani, pa tek onda modelovati bazu da odgovorim tim upitima

Dodatni materijali

- ▶ Making Sense of NoSQL A guide for managers and the rest of us
- ▶ Database Internals
- ▶ NoSQL Distilled A Brief Guide to the Emerging World of Polyglot Persistence
- ▶ Seven Databases in Seven Weeks

Pitanja

Pitanja :) ?